

vonnis

GEMEENSCHAPPELIJK HOF VAN JUSTITIE

VAN ARUBA, CURAÇAO, SINT MAARTEN EN VAN BONAIRE, SINT EUSTATIUS EN SABA

Zaaknummer: H-76/23

Parketnummer: 300.09916/21

Uitspraak: 12 juli 2024

Tegenspraak

Vonnis

gewezen op het hoger beroep, ingesteld tegen het vonnis van het Gerecht in eerste aanleg van Aruba (hierna: het Gerecht) van 14 april 2023 in de strafzaak tegen de verdachte:

Curt Douglas HARMS,
geboren op 17 juli 1955 te Aruba,
wonende op het adres Alto Vista 35 D te Aruba.

Hoger beroep

Het Gerecht heeft de verdachte bij zijn vonnis van het onder 2 ten laste gelegde vrijgesproken en ter zake van het onder 1 ten laste gelegde veroordeeld tot een taakstraf, bestaande uit een werkstraf voor de duur van 80 uren, subsidiair 40 dagen hechtenis en een geldboete van Afl. 15.000,-, subsidiair 180 dagen hechtenis.

De verdachte heeft hoger beroep ingesteld.

Omvang van het hoger beroep

Nu alleen de verdachte hoger beroep heeft ingesteld, is het vonnis waarvan beroep slechts aan beoordeling in hoger beroep onderworpen voor zover het betrekking heeft op de beslissingen ten aanzien van het onder 1 ten laste gelegde. De verdachte is ingevolge artikel 434 van het Wetboek van Strafvordering van Aruba niet-ontvankelijk in zijn hoger beroep ten aanzien van (de vrijspraak van) het ten laste gelegde onder 2.

Al wat hierna wordt overwogen en beslist heeft uitsluitend betrekking op dat gedeelte van het vonnis waarvan beroep dat aan het oordeel van het Hof is onderworpen.

Onderzoek van de zaak

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzitting.

Het Hof heeft kennisgenomen van de vordering van de procureurs-generaal, mr. B.S. van Unnik en mr. E.D. Schwengle (hierna steeds: "de procureur-generaal") en van wat door de verdachte en zijn raadsman, mr. V.A.V. Carlo, naar voren is gebracht.

De procureur-generaal heeft gevorderd dat het Hof het vonnis waarvan beroep zal bevestigen.

De raadsman heeft bepleit dat het openbaar ministerie gedeeltelijk niet-ontvankelijk zal worden verklaard in de strafvervolging van de verdachte dan wel dat de verdachte zal worden vrijgesproken van het onder 1 ten laste gelegde.

Vonnis waarvan beroep

Het vonnis waarvan beroep kan niet in stand blijven, omdat het Hof tot andere beslissingen komt.

Tenlastelegging

De tekst van de tenlastelegging is als bijlage 1 (pagina's doorgenummerd) aan dit vonnis gehecht en geldt als hier overgenomen.

De verdenking komt er – kort en zakelijk weergegeven – op neer dat de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan:

1. actieve omkoping van een minister.

Ontvankelijkheid openbaar ministerie

De raadsman heeft bepleit dat het openbaar ministerie gedeeltelijk niet-ontvankelijk zal worden verklaard in de strafvervolging van de verdachte ten aanzien van artikel 183a (oud) van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr).

Het Hof overweegt als volgt.

Het Hof stelt voorop dat de tenlastelegging onder feit 1 ten aanzien van artikel 183a (oud) Sr ziet op de periode van 1 juni 2013 tot en met 14 februari 2014. De maximum gevangenisstraf voor overtreding van artikel 183a (oud) Sr is twee jaren. Gelet hierop was de in artikel 72 (oud) Sr bepaalde verjaringstermijn nog niet verstreken ten tijde van de inwerkingtreding van artikel 1:147 Sr op 15 februari 2014, zodat deze wetgeving direct van toepassing is geworden. Ingevolge deze bepaling stuit elke daad van vervolging de verjaring, ook ten aanzien van anderen dan de al dan niet bekende vervolgte.

Het Hof beschouwt als eerste daad van vervolging de datum van de vordering van de officier van justitie aan de rechter-commissaris tot het verrichten van een doorzoeking ter inbeslagneming in het kader van het strafrechtelijk onderzoek Avestrus tegen de andere verdachte Sevinger, zijnde 24 september 2019.

Het Hof constateert dat ter zake van de verdenking op grond van artikel 183a (oud) Sr een deel van de aan de verdachte verweten gedragingen is verjaard. Immers geldt ten aanzien van die verdenking (voor zover deze betreft de omkoping van een ambtenaar zonder plichtsverzuim) een verjaringstermijn van zes jaren. Het Hof concludeert dat de aan de verdachte verweten gedragingen onder de verdenking van artikel 183a (oud) Sr zijn verjaard voor zover deze zijn begaan in de periode vóór 24 september 2013. Het openbaar ministerie zal daarom in zoverre niet-ontvankelijk worden verklaard in de vervolging.

Vrijspraak van feit 1

Inleiding

In de kern genomen wordt de verdachte onder feit 1 verweten dat hij, al dan niet samen met anderen, giften aan (de stichting van) Sevinger – de toenmalige minister van Infrastructuur – heeft gedaan in ruil voor (een voorkeursbehandeling bij) het verkrijgen van optie-/erfpachtrechten op domeingronden.

Relevante feiten en omstandigheden

Sevinger was in de ten laste gelegde periode in de hoedanigheid van Minister van Infrastructuur onder meer belast met en eindverantwoordelijk voor de uitgifte van erfpachtrechten op domeingronden van het land Aruba.

De stichting Fundacion Curason Berde (FCB) is opgericht met als doelstelling: het bijeenbrengen, administreren, beheren en aanwenden van de fondsen die bestemd zijn voor de verkiezingscampagne van Sevinger. Het Hof stelt vast dat Sevinger de feitelijk belanghebbende van de stichting was.

De verdachte was in de ten laste gelegde periode, voor zover hier relevant, de ultimate beneficial owner (hierna: UBO) van de rechtspersonen: Milero Investments N.V. (hierna: Milero), The Merlin Group N.V. (hierna: Merlin) en Island Estates Realty N.V. (hierna: Island Estates).

In 2013, verspreid over de maanden juni, augustus, september en november, dus in de periode rond de parlementsverkiezingen, hebben Milero en Merlin door middel van cheques, en eenmalig via een banktransfer, geldbedragen aan de stichting FCB overgemaakt. In totaal hebben voornoemde rechtspersonen in die periode een bedrag van Afl. 92.500,- aan de stichting FCB overgemaakt. De verdachte wist dat Sevinger de feitelijk belanghebbende van de stichting was.

Van de in de tenlastelegging genoemde rechtspersonen hebben, voor zover hier relevant, Milero en Islands Estates aanvragen om optie- en/of erfpachtrechten aan Sevinger als minister gedaan.

Het verzoek van Milero om in aanmerking te komen voor een stuk grond is per brief van 24 juli 2013 aan Sevinger door S. Looman gedaan en had betrekking op een perceel domeingrond aan de L.G. Smith Boulevard.

Voorts heeft Milero bij brief van 28 november 2016 aan Sevinger verzocht om akkoord te gaan met de wijziging van de bestemming van het recht van erfpacht op twee percelen domeingrond te Palm Beach. Op 1 februari 2017 is de overeenkomst tot wijziging van erfpachtvoorwaarden door Sevinger namens het Land en de verdachte namens Milero ondertekend.

Op 13 augustus 2013 heeft Island Estates, per brief aan Sevinger, getekend door de verdachte als directeur, een erfpachtrecht op een perceel te Palm Beach aangevraagd. Sevinger heeft op navolgende wijze telkens na verkregen advies van de DIP positief beslist. Eerst is op 7 april 2015 een optie verleend, daarna is op 7 april 2016, op verzoek van de verdachte bij brief van 14 maart 2016, die optie verlengd en gewijzigd en tenslotte is op 10 augustus 2017 het erfpacht toegekend bij overeenkomst vestigen recht van erfpacht tussen het Land Aruba en Islands Estates.

Giften en oogmerk

In de onderhavige zaak kan – gelet op de doelstelling van de stichting – het doen van een donatie aan de stichting worden gezien als een gift aan Sevinger. Het doen van een gift is op zichzelf niet strafbaar. Het doel dat de verdachte nastreefde bij het doen van de gift staat centraal bij de vraag of de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan actieve ambtelijke omkoping. De verdachte heeft verklaard dat de geldbedragen donaties waren in verband met de verkiezingscampagne van Sevinger in 2013 en dat deze donaties niet zijn gedaan met als doel Sevinger te bewegen tot bevoordeling van de verdachte in het verstrekken dan wel wijzigen van erfpachtrechten aan de aan hem gelieerde vennootschappen. Gelet op deze verklaring zal het Hof voor een bewezenverklaring moeten kunnen vaststellen dat het op grond van de uiterlijke verschijningsvorm niet anders kan zijn dan dat de verdachte de giften deed met het oogmerk Sevinger als ambtenaar te bewegen iets te doen of na te laten, of ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem is gedaan of nagelaten. In die beoordeling kan de context van de giften worden betrokken, alsmede de omvang, frequentie en het moment waarop de giften zijn gedaan. Voorts kan van belang zijn of sprake is van een concrete tegenprestatie dan wel een voorkeursbehandeling. Daarbij wordt opgemerkt dat het weliswaar voor een bewezenverklaring van actieve omkoping niet nodig is dat de giften daadwerkelijk tot voordeel bij de omkoper hebben geleid, maar dat verband kan wel achteraf kleur geven aan de gift.

Context

Het Hof stelt voorop dat politici en politieke partijen onmisbaar zijn in een democratie. Zij verwoorden de wensen en opvattingen die in de maatschappij leven en vormen een brug tussen de samenleving en de politieke besluitvorming. Worteling van de politieke partij in de maatschappij is daarbij van groot belang. Dat particulieren of bedrijven bereid zijn een politieke partij financieel te ondersteunen, kan een uiting zijn van die maatschappelijke worteling. Voor het doneren aan een politicus of een partij kunnen verschillende motieven bestaan, variërend van het eens zijn met een standpunt van een politicus of partij tot de hoop om invloed te kunnen hebben op de koers van een partij. Motieven die op zichzelf, uiteraard binnen de grenzen van de wet, volledig legitiem zijn. Daarbij moet voorts niet uit het oog worden verloren dat het handelen van een minister dat gericht is op het algemeen belang, tegelijkertijd in individuele wensen kan voorzien. Op de achtergrond zullen ook altijd partijbelangen een rol spelen.

Het is in Aruba een maatschappelijk gegeven dat politici – in ieder geval ten dele - afhankelijk zijn van derden, met name ondernemers, bij het werven van fondsen voor politieke activiteiten. Dit is nog sterker het geval in verkiezingstijd, waarin veel kosten moeten worden gemaakt in verband met het voeren van campagne. Daarbij ontbrak destijds een wettelijke regeling omtrent de donaties die door derden aan de stichtingen van politici en politieke partijen kunnen worden gedaan. Zo was er geen maximum gesteld aan het te doneren bedrag en mocht een donateur anoniem blijven. Onderlinge afspraken tussen de politieke partijen inzake hun financiering bestonden ook niet. Dat betekent dat het beoordelingskader voor wat betreft de bestaande regulering slechts wordt gevormd door hetgeen gebruikelijk was en dan nog slechts voor zover dat ter terechtzitting is gebleken of als feit van algemene bekendheid kan worden aangemerkt.

In landen waar wel sprake is van een wettelijke regeling van de financiering van politieke partijen (bijvoorbeeld Nederland, België, Duitsland, Verenigde Staten van Amerika) varieert deze regeling van beperkt (slechts de subsidiëring door de overheid) tot uitgebreid (de gehele financiering). Gemeenschappelijk is echter dat de regeling voortkomt uit de behoefte zoveel mogelijk te voorkomen dat volksvertegenwoordigers bij hun oordeelsvorming worden beïnvloed door eigen financiële belangen of die van hun partij. Die gedachte ligt eveneens ten grondslag aan de strafbaarstelling van actieve en passieve omkoping. Deze zaak draait om de vraag waar de grens ligt tussen geoorloofde donaties en actieve omkoping.

Omvang, frequentie en moment van de giften

De verdachte heeft verklaard dat de gedachte achter de donaties was om de AVP, de partij waarvan Sevinger deel uitmaakte, te steunen, omdat hij geloofde in wat de AVP op gang had gebracht op het gebied van in het bijzonder infrastructuur en bouw, op welk gebied de verdachte als projectontwikkelaar werkzaam was. Deze verklaring wordt ondersteund door L. Harms, de zoon van de verdachte, die in de ten laste gelegde periode eveneens volgens de verdachte de UBO was van Milero en Merlin.¹

¹ Proces-verbaal ter terechtzitting eerste aanleg van 7 september 2022.

De verdachte heeft voorts verklaard dat de donaties in 2009 lager waren, omdat zijn ex-vrouw in die tijd op de kieslijst stond voor een andere politieke partij. In 2013 wilde hij dat de AVP aan de macht bleef, waardoor hij meer heeft gedoneerd, terwijl hij in 2017 minder enthousiast was en toen dus ook minder heeft gedoneerd.

Het Hof overweegt dat de verklaring van de verdachte dat de donaties bestemd waren voor de verkiezingscampagne van 2013 zich niet goed lijkt te verdragen met de omstandigheid dat door de aan de verdachte gelieerde rechtspersoon Milero ruim een maand ná de verkiezingen nog een geldbedrag van Afl. 25.000,- naar de stichting is overgemaakt. De verdachte heeft hierover echter verklaard dat hij door iemand van het bureau van Sevinger werd gebeld om te doneren aan de stichting, nu de stichting na de verkiezingen met tekorten te kampen had. Uit het dossier blijkt voorts dat de stichting ook tussen de verkiezingen door (hoge) kosten maakte en dat drie andere vennootschappen ook na de verkiezingen (op 3 en 11 oktober 2013) gelden per cheque (Afl. 7.500,- en Afl. 10.000,-) en transfer (Afl. 5.000,-) hebben overgemaakt aan de stichting, zodat de enkele omstandigheid dat ook ná de verkiezingen is gedoneerd onvoldoende is om te kunnen vaststellen dat de donaties zijn gedaan om Sevinger te bewegen tot bevoordeling van de verdachte.

Tegenprestatie

Uit het dossier blijkt onvoldoende dat er een verband bestaat tussen de donaties en het verkrijgen/wijzigen van erfpachtrechten, dan wel het krijgen van een voorkeursbehandeling.

Zo blijkt uit het dossier niet dat de aanvraag voor een erfpacht van Milero van 24 juli 2013 is toegewezen. Het Hof stelt vast dat deze aanvraag geen verband houdt met het verzoek van Milero tot wijziging van bestemming van de twee percelen van 28 november 2016², nu uit de door de raadsman overgelegde notariële akte blijkt dat Milero die twee percelen pas in september 2014 – aldus ná de aanvraag van 24 juli 2013 – van een derde heeft gekocht. Ook anderszins is niet gebleken dat de aanvraag van 24 juli 2013 tot (een optie op) een erfpachtrecht heeft geleid.

Ten aanzien van het wijzigingsverzoek van Milero van 28 november 2016 geldt daarnaast dat dit verzoek pas jaren ná de donaties (in 2013) is gedaan. Bovendien blijkt uit het vorenstaande dat Milero op het moment dat de donaties door Merlin en Milero werden gedaan, nog niet in het bezit was van die twee percelen, zodat naast het tijdsverloop ook daaruit niet zonder meer kan worden afgeleid dat de verdachte het oogmerk van begunstiging had.

Wel kan worden vastgesteld dat Sevinger het verzoek tot verlening van een erfpachtrecht van de verdachte namens Island Estates heeft toegewezen. Uit de gang van zaken rond die aanvraag is het Hof echter niet gebleken van onregelmatigheden op grond waarvan zou kunnen worden geconcludeerd dat de verdachte bij het doen van genoemde donaties enige begunstiging van zichzelf op

² Zo blijkt uit de brief van de DIP van 6 januari 2017.

het oog had. Daarbij neemt het Hof in aanmerking dat het meer dan vier jaar heeft geduurd voordat de overeenkomst tot erfpacht is gesloten.

Ook overigens bevat het dossier onvoldoende bewijs dat er een verband bestaat tussen de donaties en al dan niet verkregen (wijzigingen van) erfpachtrechten, dan wel een voorkeursbehandeling van de aan de verdachte gelieerde vennootschappen.

Conclusie

Op grond van alle hiervoor genoemde feiten en omstandigheden in onderling verband en samenhang bezien kan naar het oordeel van het Hof niet worden vastgesteld dat het niet anders kan zijn dan dat de donaties in kwestie zijn gedaan met het oogmerk om Sevinger te bewegen tot bevoordeling van de verdachte bij het verstrekken dan wel wijzigen van erfpachtrechten aan de aan hem gelieerde vennootschappen, zodat geen sprake is van het voor actieve omkoping (omkoping vooraf) vereiste oogmerk. Evenmin kan worden vastgesteld dat deze donaties giften betroffen ten gevolge of naar aanleiding van iets dat Sevinger in zijn bediening reeds had gedaan (omkoping achteraf). Het Hof spreekt de verdachte daarom vrij.

BESLISSING

Het Hof:

verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het door hem ingestelde hoger beroep voor zover dit ziet op het ten laste gelegde onder 2.

verklaart het openbaar ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging van verdachte ter zake het onder 1 ten laste gelegde voor zover dat ziet op overtreding van artikel 183a (oud) Sr, gepleegd vóór 24 september 2013;

vernietigt het vonnis van het Gerecht voor zover aan het oordeel van het Hof onderworpen en doet in zoverre opnieuw recht;

verklaart niet bewezen hetgeen aan de verdachte onder 1 ten laste is gelegd en spreekt hem daarvan vrij.

Dit vonnis is gewezen door mr. drs. S.M. van Lieshout, voorzitter, mr. S. Verheijen en mr. M.L.A. Angela, leden van het Hof, bijgestaan door mr. E.P. Versluis, (zittings)griffier, en op 12 juli 2024 uitgesproken in tegenwoordigheid van de griffier ter openbare terechtzitting van het Hof in Curaçao met een directe beeld- en geluidsverbinding met het gerechtsgebouw in Aruba.

uitspraakgriffier:

Bijlage 1 (tekst van de gewijzigde tenlastelegging)

1.

Actieve omkoping (artikelen 183/183a (oud) Wetboek van Strafrecht)

hij op een of meer tijdstippen in of omstreeks de periode van 1 juni 2013 tot en met 14 februari 2014 te Aruba tezamen en in vereniging met een of meer anderen, althans alleen, de toenmalig Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening (O.B. Sevinger) (indirect), via (rechts)personen gelieerd aan verdachte, een of meer giften en/of beloften deed en/of aanbood,

namelijk een of meer geldbedragen, schenkingen en/of betalingen aan O.B. Sevinger (al dan niet aan/middels de stichting Fundacion Curason Berde),

zulks met het oogmerk om voormelde Minister te bewegen in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen en/of na te laten en/of ten gevolge van of naar aanleiding van hetgeen door voormelde Minister in zijn huidige en/of vorige bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten,

namelijk (telkens)

(A)

het verstrekken, dan wel wijzigen van (opties op) (commerciële) erfpachtrechten door het Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening aan verdachte of aan een aan hem gelieerde vennootschap, waaronder Milero Investments N.V., The Merlin Group N.V., Island Estates Realty N.V. en Zenwave Development N.V.

en/of

(B)

het verkrijgen en/of verwerven van een voorkeursbehandeling door voormelde Minister en/of het laten ontstaan, in stand houden, onderhouden en/of verbeteren van een relatie tussen hem en/of zijn medeverdachten(n) en voormelde Minister waarin laatstgenoemde niet meer zo vrij, onbeïnvloed, onafhankelijk en/of objectief was/kon zijn bij het nemen van beslissingen in relatie tot hem en/of zijn medeverdachten(n) als in het geval dat hij en/of zijn medeverdachte(n) die giften en/of beloften niet hadden gedaan en/of aangeboden;

en

Actieve omkoping (artikelen 2:128/2:129 (nieuw) Wetboek van Strafrecht)

hij op een of meer tijdstippen in of omstreeks de periode van 15 februari 2014 tot en met 1 oktober 2017 te Aruba tezamen en in vereniging met een of meer anderen, althans alleen, de toenmalig Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening (O.B. Sevinger) (indirect), via (rechts)personen gelieerd aan verdachte, een of meer giften en/of beloften deed en/of aanbood,

namelijk een of meer geldbedragen, schenkingen en/of betalingen aan de stichting Fundacion Curason Berde,

zulks met het oogmerk om voormelde Minister te bewegen in zijn bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, iets te doen en/of na te laten en/of ten gevolge van of naar aanleiding van hetgeen door voormelde Minister in zijn huidige en/of vorige bediening, al dan niet in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten,

namelijk (telkens)

(A)

het verstrekken, dan wel wijzigen van (opties op) (commerciële) erfpachtrechten door het Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening aan verdachte of aan een aan hem gelieerde vennootschap, waaronder Milero Investments, The Merlin Group NV, Island Estates Realty N.V. en Zenwave Development N.V.

en/of

(B)

het verkrijgen en/of verwerven van een voorkeursbehandeling door voormelde Minister en/of het laten ontstaan, in stand houden, onderhouden en/of verbeteren van een relatie tussen hem en/of zijn medeverdachten(n) en voormelde Minister waarin laatstgenoemde niet meer zo vrij, onbeïnvloed, onafhankelijk en/of objectief was/kon zijn bij het nemen van beslissingen in relatie tot hem en/of zijn medeverdachten(n) als in het geval dat hij en/of zijn medeverdachte(n) die giften en/of beloften niet hadden gedaan en/of aangeboden;

2.

Witwassen (artikelen 430b/430c (oud) Wetboek van Strafrecht)

hij op een of meerdere tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 01 januari 2013 tot 14 februari 2014, tezamen en in vereniging met een of meer ander(en), althans alleen, meermalen, althans eenmaal, (telkens) van het plegen van witwassen een gewoonte heeft gemaakt, althans zich schuldig heeft gemaakt aan witwassen, immers heeft/hebben verdachte en/of zijn mededader(s) (telkens) (van) een of meer voorwerp(en), te weten (een) geldbedrag(en)

overgedragen en/of omgezet en/of voorhanden gehad en/of van dat/die voorwerp(en)/geldbedrag(en) gebruik gemaakt,

terwijl hij en/of zijn mededader(s) (telkens) wist(en) dat/die voorwerp(en)/geldbedrag(en), onmiddellijk of middellijk, afkomstig was/waren uit enig misdrijf (waaronder de (actieve) omkoping van de toenmalig Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening (O.B. Sevinger), opgenomen onder feit 1).

en

Witwassen (artikelen 2:404/2:405 (nieuw) Wetboek van Strafrecht)

hij op een of meerdere tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 15 februari 2014 tot 1 oktober 2018, tezamen en in vereniging met een of meer ander(en), althans alleen, meermalen, althans eenmaal, (telkens) van het plegen van witwassen een gewoonte heeft gemaakt, althans zich schuldig heeft gemaakt aan witwassen, immers heeft/hebben verdachte en/of zijn mededader(s) (telkens) (van) een of meer voorwerp(en), te weten (een) geldbedrag(en),

overgedragen en/of omgezet en/of voorhanden gehad en/of van dat/die voorwerp(en)/geldbedrag(en) gebruik gemaakt,

terwijl hij en/of zijn mededader(s) (telkens) wist(en) of begre(e)p(en) dat dat/die voorwerp(en)/geldbedrag(en), onmiddellijk of middellijk, afkomstig was/waren uit enig misdrijf (waaronder de (actieve) omkoping van de toenmalig Minister van Infrastructuur, Integratie en Ruimtelijke Ordening (O.B. Sevinger), opgenomen onder feit 1).